

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Rzeczpospolita Polska dotychczas nie zawarła z Wyspą Man umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w odniesieniu do przedsiębiorstw eksploatujących statki morskie lub statki powietrzne w transporcie międzynarodowym. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. Nr 94, poz. 791), Wyspa Man znajduje się na liście krajów oraz terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową.

Wejście w życie niniejszej umowy umożliwi wyraźne rozgraniczenie praw Umawiających się Stron do opodatkowania dochodów z transportu międzynarodowego.

Przedmiotowa umowa jest jedną z trzech umów, jakie zostały podpisane z Wyspą Man. Pozostałymi są:

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man w sprawie unikania podwójnego opodatkowania niektórych kategorii dochodów osób fizycznych,
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man o wymianie informacji w sprawach podatkowych.

Transparentna polityka w zakresie wymiany informacji po wejściu w życie Umowy spowoduje zmianę statusu Wyspy Man, tj. wykreślenie tego terytorium z listy krajów stosujących szkodliwe praktyki podatkowe. Powyższe oznacza, że polscy podatnicy zostaną zwolnieni z obowiązku sporządzania szczegółowej dokumentacji transakcji prowadzonych w relacjach z rezydentami Wyspy Man, określonego w art. 9a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych oraz art. 25a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

II. Informacje ogólne

Zgodnie z brytyjskim prawem, Wyspa Man nie jest integralną częścią Wielkiej Brytanii, niemniej jednak rząd Wielkiej Brytanii odpowiada za jej sprawy zagraniczne i obronność, zaś parlament brytyjski może uchylać akty z mocą obowiązującą również na Wyspie Man (jednak zazwyczaj nie czyni tego bez zgody parlamentu Wyspy Man). Wyspa Man nie jest również częścią Unii Europejskiej, jednak na podstawie Protokołu nr 3 do Aktu Przystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej do Wspólnot Europejskich – utrzymuje specjalne relacje z UE. Wyspa Man jest dependencją korony brytyjskiej i, choć nie jest członkiem Unii Europejskiej, jej terytorium należy do obszaru celnego Wspólnot Europejskich. W odniesieniu do Wyspy Man znajduje zastosowanie swoboda przepływu towarów między tą wyspą a terytorium UE. Obywatele UE i przedsiębiorstwa z siedzibą na terytorium UE są objęci zasadą narodowego traktowania na Wyspie Man. Wyspa Man posiada także własny system imigracyjny i wizowy.

Umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w odniesieniu do przedsiębiorstw eksploatujących statki morskie lub statki powietrzne w transporcie międzynarodowym zawierane są przez Wyspę Man na podstawie upoważnienia udzielonego w tym celu przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Wyspa Man zobowiązała się do przyjęcia przepisów krajowych odpowiadających przepisom wspólnotowym zawartym w dyrektywie Rady 2003/48/WE z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie wypłacanych odsetek. Zobowiązanie to wynika z kompetencji Wyspy Man, jako podmiotu prawa międzynarodowego, do zaciągania zobowiązań międzynarodowych i nie wynika z jej obowiązków traktatowych.

III. System podatkowy Wyspy Man

System podatkowy Wyspy Man jest zasadniczo niezależny od systemu podatkowego Wielkiej Brytanii. Ze względu na niski poziom obciążeń podatkowych oraz szerokie zwolnienia podatkowe – Wyspa Man należy do grupy tzw. rajów podatkowych (offshore center).

Status rezydenta

Status rezydenta Wyspy Man jest uregulowany ustawowo i oparty na zasadach standardowo stosowanych przez systemy prawne. Status ten można m.in. uzyskać dzięki częstym wizytom na Wyspie Man. Co prawda umożliwiającą to koncesja w zakresie krótkoterminowej rezydencji, która umożliwia nabycie statusu rezydenta przez osoby posiadające własną nieruchomość na Wyspie Man – pozwala na pobyt na Wyspie Man przez nie więcej niż 4 miesiące w roku, w jakichkolwiek kolejnych dwóch latach, pod warunkiem braku zobowiązań z tytułu podatku dochodowego na Wyspie Man.

Osoby fizyczne posiadające status rezydenta są zobowiązane do wypełnienia rocznej deklaracji o dochodach uzyskanych globalnie. W zakresie łącznego opodatkowania małżonków wymagane jest specjalne oświadczenie podatników.

Wynagrodzenia związane z zatrudnieniem oraz emerytury uzyskiwane ze źródeł na Wyspie Man podlegają wliczeniu do dochodu w bieżącym roku; dochody z tzw. samozatrudnienia i inwestycji są wliczane do dochodu roku poprzedniego.

Podatki bezpośrednie

Zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorstwa posiadające status rezydenta Wyspy Man, do celów podatkowych w zakresie podatków bezpośrednich, są całkowicie niezależne od systemu podatkowego Wielkiej Brytanii.

– opodatkowanie dochodów osób fizycznych

Podatek od dochodów osobistych na Wyspie Man wynosi:

- (i) standardowa stawka 10 %,
- (ii) podwyższona stawka 18 %,

przy czym występuje limit opodatkowania łącznych dochodów w wysokości 100 tys. GBP na osobę. Wprowadzenie limitu opodatkowania zachęciło zasobne osoby oraz rodziny dysponujące znaczącymi kapitałami do osiedlenia się na Wyspie Man (spowodowało to szokowy wzrost cen nieruchomości).

W zakresie opodatkowania dochodów osób fizycznych występują znaczące ulgi i zwolnienia podatkowe w zakresie, np. spłat oprocentowania, w tym oprocentowania kredytów hipotecznych. Zwolnienia podatkowe określone są corocznie w ustawie budżetowej Wyspy Man.

Na Wyspie Man występują dwie formy podatku lokalnego pobieranego u źródła:

- (i) tzw. „pay as you earn”, zwanego także jako Income Tax Instalment Payment – jest on potrącany z wypłat dokonywanych przez pracodawców oraz
- (ii) 18 % podatek od dochodów wypłacanych na rzecz osób niebędących rezydentami Wyspy Man (nie jest potrącany w przypadku odsetek bankowych, odsetek towarzystw budowlanych, dywidend pochodzących od określonych notowanych spółek).

Dyrektywa dotycząca opodatkowania oszczędności (European Savings Tax Directive) obowiązuje na Wyspie Man, z możliwością wystąpienia o opcję sumy zwolnionej z opodatkowania/potrącenia podatku u źródła. Dyrektywa ta ma zastosowanie do osób fizycznych będących rezydentami UE, w zakresie dochodów osiągniętych z oszczędności posiadanych w innych krajach UE.

– opodatkowanie dochodów osób prawnych, w tym przedsiębiorstw

W zakresie opodatkowania dochodów osób prawnych, w tym prowadzących działalność gospodarczą, Wyspa Man przyjęła stawkę podatkową 0 %. Wyższa stawka podatkowa 10 % ma zastosowanie do określonych przedmiotów działalności gospodarczej, w szczególności w zakresie działalności bankowej.

W ustawie budżetowej z 2005 r. ogłoszono wprowadzenie stawki 0 % w odniesieniu do np.: zakwaterowania turystycznego, produkcji filmowej i telewizyjnej, rolnictwa, rybołówstwa oraz produkcji przemysłowej. Ponadto stawka podatkowa 0 % obowiązywała już wcześniej w zakresie: działalności ubezpieczeniowej, w przemyśle okrętowym, usługach zarządzania funduszami i działalności lotniczej.

Ustawa budżetowa z 2006 r. wprowadziła zasadę, od dnia 01.04.2006 r., stosowania stawki podatkowej 0 % do dochodów wszystkich rezydentów oraz nierezydentów, w zakresie

nieuregulowanej odrębnymi przepisami prawnymi działalności handlowej – zgodnie ze Zmodyfikowaną Strategią Podatkową.

Ponadto w 2006 r. została przeprowadzona największa od 75 lat zmiana prawa spółek (Company Law), która wprowadziła nowy instrument tzw. Manx Corporate Vehicle – nowoczesny, elastyczny kosztowo-efektywny instrument do tworzenia gospodarczych podmiotów prawnych. Nowoczesny system rejestracji przedsiębiorstw umożliwia szybki i efektywny dostęp do danych firm lokalnym oraz międzynarodowym użytkownikom.

Otoczenie podatkowe dla podmiotów prawnych stworzyło opinię Wyspie Man jako doskonałego globalnego centrum zarządzania przedsiębiorstwami oraz centrum usług dla firm.

– opodatkowanie zakładów ubezpieczeniowych

Od kwietnia 2007 r. firmy ubezpieczeniowe są opodatkowane wg stawki 0 %.

– opodatkowanie szczególnego typu przedsiębiorców – fundusze powiernicze

W zakresie opodatkowania funduszy powierniczych (trusts) – jeżeli zarówno ustanawiający fundusz (settlor) jak i beneficjent mają status rezydenta Wyspy Man, są zobowiązani do zapłacenia podatku w wysokości 18 % dochodu, który nie jest przekazywany beneficjentowi.

Natomiast jeżeli settlor i beneficjent mają status nierezydenta Wyspy Man powiernik nie ma obowiązku podatkowego, w przypadku uzyskania dochodów innych niż: (i) z tytułu zaakceptowanych odsetek oraz (ii) dywidend powstałych ze źródeł poza Wyspą Man. Generalnie opiera się to na zasadzie, że nierezydent nie ma zobowiązań podatkowych na Wyspie Man związanych z dochodami powstałymi poza Wyspą Man.

Dla przedsiębiorców Wyspa Man ma szeroki zakres pakietów finansowych dostępnych w zakresie działalności korporacyjnej, jak i powiernictwa – korzystnych z punktu widzenia zobowiązań podatkowych.

– inne podatki

Brak jest na Wyspie Man opodatkowania spadków, dochodów kapitałowych oraz podatku majątkowego, a także premii ubezpieczeniowej.

Zwalczanie przestępstw finansowych

W celu zabezpieczenia wiarygodności jako globalnego centrum finansowego, Wyspa Man szczególną wagę przykładą do sprawnego funkcjonowania systemu zwalczania przestępstw finansowych. Działa tam specjalny departament rządowy – Financial Crime Unit. Jest to jednostka bardzo dobrze wyposażona technicznie, z najwyższej klasy analitykami, księgowymi oraz personelem wspierającym. Obsługa prawna tej jednostki jest zapewniana przez Biuro Prokuratora Generalnego (Attorney General's office). Departament ten ma wydzielony budżet na prowadzenie statutowej działalności.

Departament ten ściśle współpracuje zarówno z lokalnymi regulatorami, jak i międzynarodowymi agencjami.

Współpraca międzynarodowa organów nadzoru finansowego Wyspy Man

Organy nadzoru finansowego na Wyspie Man blisko współpracują z międzynarodowymi instytucjami do zwalczania przestępstw finansowych, w tym Offshore Group of Banking Supervisors czy Offshore Group of Insurance Supervisors.

Wyspa Man blisko współpracuje z United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention, w szczególności wspierając Offshore Initiative.

W zakresie standardów bankowości FSC współpracuje z międzynarodowymi organizacjami ustalającymi takie standardy – Wyspa Man jest członkiem Offshore Group of Banking Supervisors of the Basel Committee on Banking Supervision oraz IOSCO.

System ochrony danych osobowych

Na Wyspie Man działa specjalny urząd ochrony danych – Office of Data Protection Supervision oraz obowiązuje szczególny reżim prawny – Data Protection Act z 2002 r. Przepisy te weszły w życie z dniem 01.04.2003 r., zastępując obowiązujące wcześniej ustawodawstwo z 1986 r.

Obowiązujące obecnie przepisy w zakresie ochrony danych osobowych spełniają kryteria określone dyrektywą dotyczącą ochrony danych (European Data Protection Directive 95/46/EC), a także późniejszych regulacji wspólnotowych.

Przepisy te są też zasadniczo zgodne z regulacją brytyjską – UK's Data Protection Act z 1998 r.

IV. Krótka charakterystyka przepisów Umowy

Umowa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man została przygotowana w oparciu o wybrane postanowienia Modelowej Konwencji OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku.

Podatki, których dotyczy Umowa

W przypadku Polski są to: podatek dochodowy od osób prawnych oraz podatek dochodowy od osób fizycznych.

W przypadku Wyspy Man: podatki od dochodu lub zysku.

Odesłanie do przepisów wewnętrznych Umawiających się Stron

Treść artykułu 3 ust. 2 jest uregulowaniem funkcjonującym zarówno w Modelowej Umowie OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych, jak i Modelowej Konwencji OECD w sprawie dochodu i majątku (odpowiednik artykułu 3 ust. 2), a także jest zamieszczany w zdecydowanej większości zawieranych przez Polskę umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Powyższe uregulowanie odnosi się do ogólnych zasad interpretacji określeń stosowanych w Umowie, które nie są w niej zdefiniowane. Z uwagi na fakt, iż umowy podatkowe zawierane są przez jurysdykcje o różnych systemach podatkowych, ich treść jest swoistym kompromisem, zawierającym przy uwzględnieniu dość dużego stopnia uogólnienia. Konieczność uwzględnienia w umowie podatkowej definicji każdego z terminów w niej występujących, doprowadziłaby prawdopodobnie do braku możliwości jej zawarcia, właśnie z uwagi na duże różnice w systemach prawnych obu stron umowy. Z tego względu, umowy podatkowe delegują definiowanie większości pojęć do prawa wewnętrznego, gdyż jest to jedyna możliwość uwzględnienia jego specyfiki. Należy również wspomnieć, iż odesłanie w zakresie definicji pojęć do prawa wewnętrznego obu stron jest uzasadnione długotrwałą procedurą zmiany umowy międzynarodowej. Średni okres funkcjonowania takiej umowy wynosi ok. 30 lat. Przy ciągłej ewolucji systemów podatkowych, zmiany w prawie

wewnętrznym mogłyby spowodować brak możliwości efektywnego stosowania umowy międzynarodowej, z uwagi na funkcjonowanie sprzecznych lub różnych definicji w obu aktach prawnych. Mimo prymatu umowy nad prawem wewnętrznym, definicja zawarta w umowie, odnosząca się do nieistniejących już w praktyce rozwiązań nie spełniłaby zamierzonej funkcji. Zatem międzynarodowe umowy podatkowe definiują wyłącznie pojęcia o charakterze fundamentalnym, niezbędne do ich funkcjonowania i zachowania intencji umawiających się stron.

Miejsce zamieszkania lub siedziba (rezydencja podatkowa)

Określenie „osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie” oznacza każdą osobę, która wg prawa tego Państwa podlega tam opodatkowaniu ze względu na:

- jej miejsce zamieszkania,
- miejsce stałego pobytu,
- siedzibę zarządu, miejsce utworzenia albo inne kryterium o podobnym charakterze.

Zyski i korzyści z transportu morskiego i lotniczego

Niniejszy przepis jest najważniejszym postanowieniem Umowy. Rozgranicza on prawa do opodatkowania zysków z transportu międzynarodowego. Zgodnie z jego brzmieniem, zyski osiągnięte przez przedsiębiorstwo Umawiającej się Strony z eksploatacji w transporcie międzynarodowym statków morskich lub statków powietrznych podlegają opodatkowaniu tylko na terytorium tej Umawiającej się Strony, na którym znajduje się miejsce faktycznego zarządu przedsiębiorstwa. Jest to rozwiązanie odmienne od rozwiązania funkcjonującego dotychczas w sytuacji bezumownej. Zgodnie z nową Umową, w przypadku osiągnięcia na terytorium RP zysków z transportu międzynarodowego przez przedsiębiorstwo posiadające miejsce faktycznego zarządu na terytorium Wyspy Man, Polska odstąpi od opodatkowania takich zysków. Analogiczne zwolnienie zostanie przyznane polskiemu przedsiębiorstwu przez Wyspę Man. Dotychczas Polska opodatkowywała tego rodzaju dochody w pełnej wysokości.

Opodatkowanie dochodów osób wykonujących pracę na statkach morskich lub statkach powietrznych w transporcie międzynarodowym jest regulowane postanowieniami umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania niektórych kategorii dochodów osób fizycznych.

Procedura Wzajemnego Porozumiewania się

W przypadku powstania problemów lub wątpliwości pomiędzy Umawiającymi się Stronami dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej Umowy, właściwe organy dołożą wszelkich starań, aby rozwiązać problem w drodze wzajemnego porozumienia. Analogiczna procedura przewidziana jest w przypadku, jeżeli osoba fizyczna jest zdania, że działania jednej lub obu Umawiających się Stron powodują lub spowodują jej opodatkowanie niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy. Oprócz powyższego porozumienia, właściwe organy Stron mogą uzgodnić procedury, które będą użyte w przypadkach zastosowania przepisów Umowy dotyczących wymiany informacji na wniosek, automatycznej wymiany informacji, dochodzenia podatkowego za granicą oraz kosztów związanych z udzieleniem pomocy. W każdym przypadku procedura wzajemnego porozumiewania się jest procedurą szczególną, pozostającą poza prawem wewnętrznym. Artykuł 11 daje stronom umowy możliwość rozwiązania sporów na szczeblu międzynarodowym.

V. Skutki wejścia w życie Umowy

Skutki finansowe

Wejście w życie Umowy nie będzie miało ujemnego skutku dla dochodów sektora finansów publicznych. Umowa w znacznej części jest odzwierciedleniem jednostronnych mechanizmów przewidzianych przez polskie prawo wewnętrzne do celów unikania podwójnego opodatkowania.

Skutki społeczne i gospodarcze

Umowa zostanie z pewnością pozytywnie przyjęta przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w transporcie międzynarodowym w relacjach Rzeczpospolita Polska – Wyspa Man. Jej wejście w życie może przyczynić się do zintensyfikowania relacji gospodarczych na tym obszarze.

Skutki polityczne

Zawarcie Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania dochodów z transportu międzynarodowego z Wyspą Man może być ważnym krokiem w kierunku rozwoju dwustronnej współpracy podatkowej. Efektywne funkcjonowanie takiej umowy, w powiązaniu z umową o wymianie informacji podatkowych w następnych latach może

stanowiąc podstawę podjęcia rozmów zmierzających do zawarcia pełnej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z Wyspą Man.

VI. Tryb związania się Umową przez Rzeczpospolitą Polską

Umowa ma rangę umowy międzypaństwowej.

Zgodnie z artykułem 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z 2002 r. Nr 216, poz. 1824 oraz z 2010 r. Nr 213, poz. 1395) związanie Umową nastąpi w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ponieważ Umowa ta spełniać będzie przesłanki określone w artykule 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946).

Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Minister Finansów będzie sprawował nadzór nad realizacją Umowy.

Przepisy Umowy będą miały zastosowanie do organów polskiej administracji podatkowej stosujących postanowienia Umowy w stosunkach gospodarczych pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man.

Umowa ma bezpośredni związek z poniższymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, źródła przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa obliczenia i wysokość podatku, pobór podatku lub zaliczek na podatek przez płatników, szczególne zasady ustalania dochodu,
- ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, przychody, koszty uzyskania przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa opodatkowania i wysokość podatku, pobór podatku.

Ponadto następujące akty prawne związane są z przedmiotowym projektem:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) – informacje podatkowe, kontrola podatkowa, tajemnica skarbowa, wymiana informacji podatkowych z innymi państwami,
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.) – udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych,
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 i Nr 53, poz. 273) – postępowania kontrolne.

Skutki prawne wejścia w życie umowy

Umowa stanie się częścią funkcjonujących już w Polsce mechanizmów usuwania podwójnego opodatkowania dochodów osób fizycznych i osób prawnych. Po jej wejściu w życie rozszerzeniu ulegnie zakres terytorialny jurysdykcji, z którymi Polska zawarła umowy międzynarodowe wyraźnie rozgraniczające prawa do opodatkowania danych kategorii dochodów.

Postanowienia projektu Umowy nie są sprzeczne z obowiązującym w Polsce ustawodawstwem ani z prawem Unii Europejskiej.